

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

27 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Timofci Vladimir, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Guzun Ion,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului Militar al Trupelor MAI a RSSM din 25 iunie 1947, în cauza penală privindu-l pe

Vascalevschii Alexei XXXXX, născut în anul XXXXX,
la momentul condamnării – locuitor al XXXXX.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Trupelor MAI a RSSM din 25 iunie 1947, Vascalevschii Alexei a fost condamnat în baza art. 54-1 lit. a) Cod penal al RSSU la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, inculpatul Vascalevschii Alexei a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că, locuind temporar pe teritoriul ocupat de către trupele germano-române, a trădat Uniunea Sovietică, prin legăturile criminale pe care le avea cu ocupanții.

Astfel, în luna noiembrie 1942, Vascalevschii Alexei benevol a intrat la serviciu în Poliția română și a lucrat până în luna aprilie 1944. În perioada când acesta activa ca polițist, îi ajuta pe ocupanți cu mobilizarea populației pentru efectuarea lucrărilor, luarea de la persoanele din sat a produselor alimentare și a hainelor groase pentru a le oferi armatei române.

În luna august 1943, inculpatul, împreună cu un jandarm al armatei române, l-au bătut pe un locuitor al satului Mahala, pe nume Ceban A., pentru că a refuzat să lucreze pentru ocupanți. Ulterior, Ceban A. a fost arestat și sa aflat sub gardă o zi.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care invocă prevederile art. 6 pct. 44), 453 alin. (1) Cod de procedură penală, și solicită casarea hotărârii judecătorești nominalizate, cu încetarea procesului penal în privința lui Vascalevschii Alexei, în baza art. 54-1 lit. a) Cod penal al RSSU, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală, cu reabilitarea lui.

În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, Adjunctul Procurorului General invocă faptul că hotărârea atacată este afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

De asemenea, invocă că probele administrate nu sunt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 54-1 lit. a) Cod penal al RSSU – trădare de patrie, or acestea nu confirmă faptul că Vascalevschii Alexei, prin acțiunile sale, a intenționat să prejudicieze potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS, după cum prevedea dispoziția acestui articol.

La fel, indică că sentința de condamnare a fost pronunțată fără a ține cont de declarațiile acestuia precum și de declarațiile martorilor.

Subsidiar, recurentul indică că la examinarea dosarului, instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Totodată, acesta indică că conform art. 3 al Legii nr. 1225 din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, sunt declarate nevinovate persoanele care în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990 au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul Republicii Moldova.

Astfel, din aceste motive consideră că hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Vascalevschii Alexei în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

În consecință, notează că inculpatul Vascalevschii Alexei în conformitate cu art. 3 al Legii RM nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General și adjuncții săi în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă împiedică reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, ”în baza deciziilor organelor judiciare sau extrajudiciare (VCK, GPU - OGPU, NKVD, MGB, KGB, procuraturile și colegiile lor, «dvoiki», «troiki», «consfătuiri speciale», alte organe cu funcții analoage) pentru **trădare de patrie**”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că Vascalevschii Alexei a fost condamnat prin sentința Tribunalului Militar al Trupelor MAI a RSSM din 25 iunie 1947, în baza art. 54-1 lit. a) Cod penal al RSSU, la pedeapsa de 10 ani privațiune de libertate, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii personale, pentru trădare de patrie.

Conform art. 5³ alin. (2) al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992, recursurile în anulare se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată prezența în speță a motivelor întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Vascalevschii Alexei, în baza art. 54-1 lit. a) Cod penal al RSSU, cu casarea acesteia și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, cu reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală a lui Vascalevschii Alexei.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează total sentința Tribunalului Militar al Trupelor MAI a RSSM din 25 iunie 1947, cu încetarea procesului penal în privința lui **Vascalevschii Alexei XXXXX**, în baza învinuirii pe art. 54-1 lit. a) Cod penal al RSSU, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu art. 3 lit. a) a Legii Republicii Moldova nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **27 aprilie 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Timofti Vladimir

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Guzun Ion